Saugos diena 2026

Nelaimingų atsitikimų statistika ir prevencija,
parengta pagal LPSF, FAI ir USPA duomenis.

LPSF

SAUGOS
DIENA

2026

Pradžia 18:00

ĮVADAS

Algimantas Skuodis

LPSF prezidentas

AFF/TD instruktorius

Rolandas Buivydas

AFF/TD instruktorius

Senior Rigger

LPSF STATISTIKA 2025 – ŠUOLIAI

19 023

iš viso šuolių +14.8% ↑

Sportiniai šuoliai	14 375	+24%
Tandem šuoliai	4 060	-22%
Priverstinio skleidimo	427	-28%
AFF šuoliai	161	-62%

LPSF PAKEITIMAI 2025 – ATSARGINIŲ PARAŠIUTŲ TERMINAI

Vadovaujantis LPSF tarybos posėdžio sprendimu keičiasi atsarginių parašiutų naudojimo terminai:

4.3. Gelbėjimo ir atsarginiai parašiutai

270 dienų

Jei gamintojo nenurodytas kitoks terminas ir nėra kitų LPSF nustatytų ribojimų, gali būti naudojami jei sudėti ne daugiau negu prieš 270 dienų.

4.4. Pagrindiniai parašiutai

30 dienų

Jei gamintojo nenurodytas kitoks terminas ir nėra kitų LPSF nustatytų ribojimų, gali būti naudojami jei sudėti ne daugiau negu prieš 30 dienų.

YPATINGI ATVEJAI IR PRIEŽASTYS 2025

2 Atsikabinimai dėl parašiuto dėjimo klaidų

3 Atsikabinimai dėl susisukusių stropų

4 Atsikabinimai — kitos problemos / nedetalizuota

Priminimas:

- Skleidimo / apsisprendimo aukštis
- Aukščio kontrolė
- Sprendimo priėmimo laikas

TD Instruktoriui lūžo blauzdikaulis ir šeivikaulis nusileidžiant su slydimu — užkliuvo už kupsto

Instruktoriui patempti kojos raiščiai

Trauma skleidimo / nusileidimo metu

2 studentai patyrė kojų traumas prižemėjant

LĖKTUVO INCIDENTAS 1/3 — CESSNA U206

25.05.2024

Cessna U206

Įvykis:

6 parašiutininkai ir pilotas. Išlipant pirmam, užsikabino atsarginis skleidimo rankenėlė — išsiskleidė atsarginis ir užsikabino horizontalaus stabilizatoriaus. Likę parašiutininkai iššoko. Lėktuvas tapo nevaldomas. Pilotas iššoko.

Pasekmės: Pirmas parašiutininkas patyrė rimtus sužalojimus.

LĖKTUVO INCIDENTAS 2/3 — CESSNA 208B SUPERVAN 900

02.07.2025

Cessna 208B Supervan 900

Įvykis:

Antras dienos pakilimas. ~900 m aukštyje prarasta variklio trauka. Priimtas sprendimas leistis. Didelis nusileidimo greitis pakilimo tako gale — trenkėsi į medžius 200 m už pakilimo tako, dar 70 m lėkė per medžius.

Pasekmės: 2 pilotai ir 10 parašiutininkų su rimtais sužeidimais, 3 su lengvais sužeidimais.

LĖKTUVO INCIDENTAS 3/3 — CESSNA 208 CARAVAN

20.09.2025

Cessna 208 Caravan

Įvykis:

16-way grupės šuolis. Išlipant front floateriui, atsarginio pagalvėlė užkabino lėktuvo sparno užsparnį — išsiskleidė atsarginis, užsikabino už uodegos. Kiti iššoko. Parašiutininkas nupjovė atsarginio stropas ir išskleidė pagrindinį.

Pasekmės: Lėktuvas nusileido sėkmingai. Parašiutininkas patyrė lengvus sužalojimus.

ATSB
Source: Jarrad Nolan

YPATINGI ATVEJAI LĖKTUVE — PRISIMINTI

1. Šalmai ir saugos diržai
2. Kritiniai aukščiai — kada skleisti atsarginį, kada pagrindinį
3. Įrangos priežiūra ir saugojimas lėktuve
4. Įrangos tikrinimas lėktuve
5. Aiškus komunikavimas ir komandų vykdymas

2024 FAI ISC STATISTIKA — APŽVALGA

41

šalių pateikė duomenis

7.28M

šuolių 2024

1.5M

parašiutininkų

27

žūčių (3 tandemai)

1 žūtis per 269 451 šuolį | 64 008 parašiutininkų

2024 FAI ISC STATISTIKA — PATIRTIS IR PRIEŽASTYS

Žūčių pasiskirstymas pagal patirtį

Priežastys:

Neskleidė / žemas skleidimas: **3** Kitos priežastys: **24**

2024 FAI ISC STATISTIKA — ŽŪČIŲ TIPAI

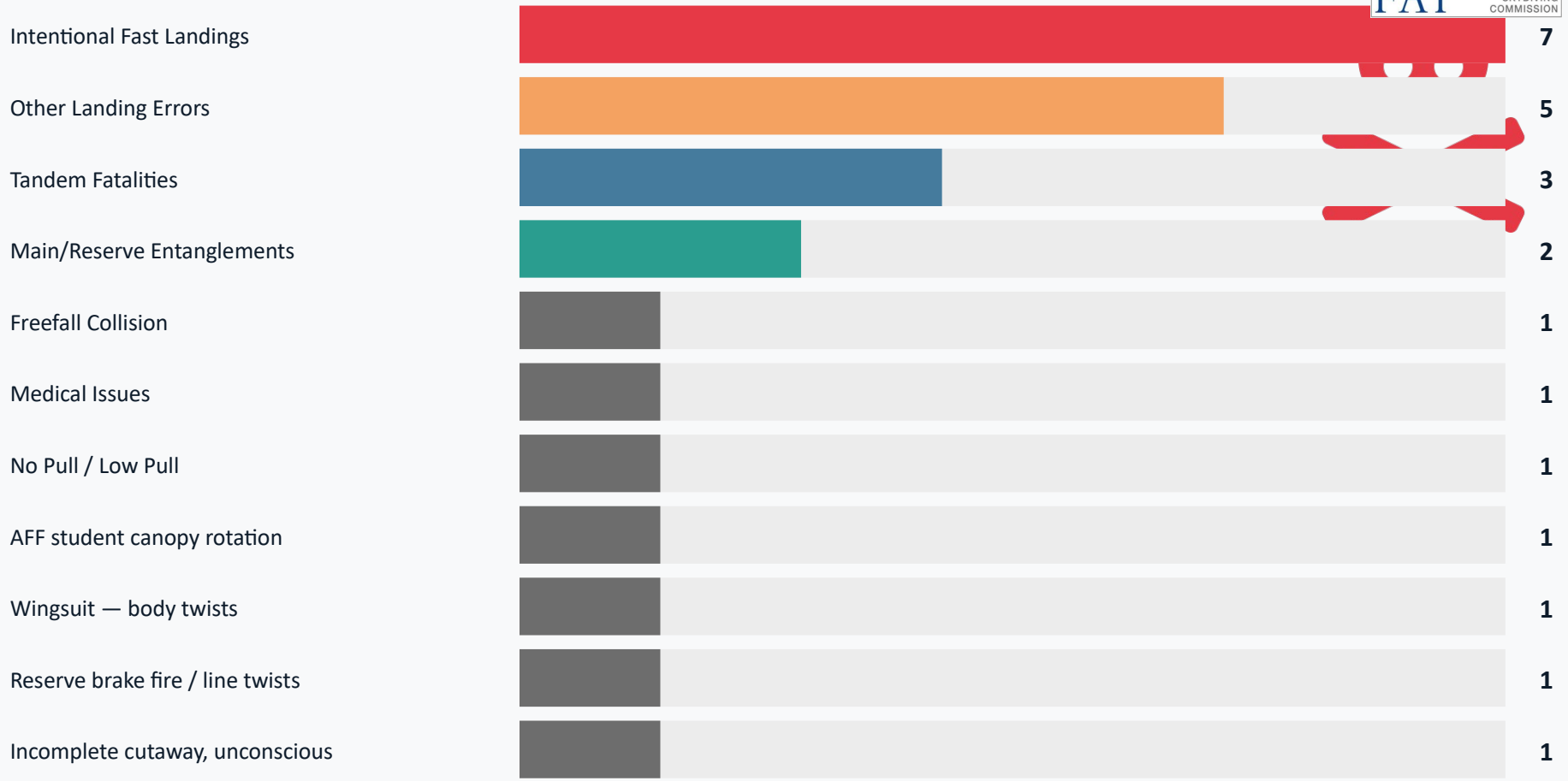

2024 FAI ISC STATISTIKA — PAGRINDINĖS KATEGORIJOS

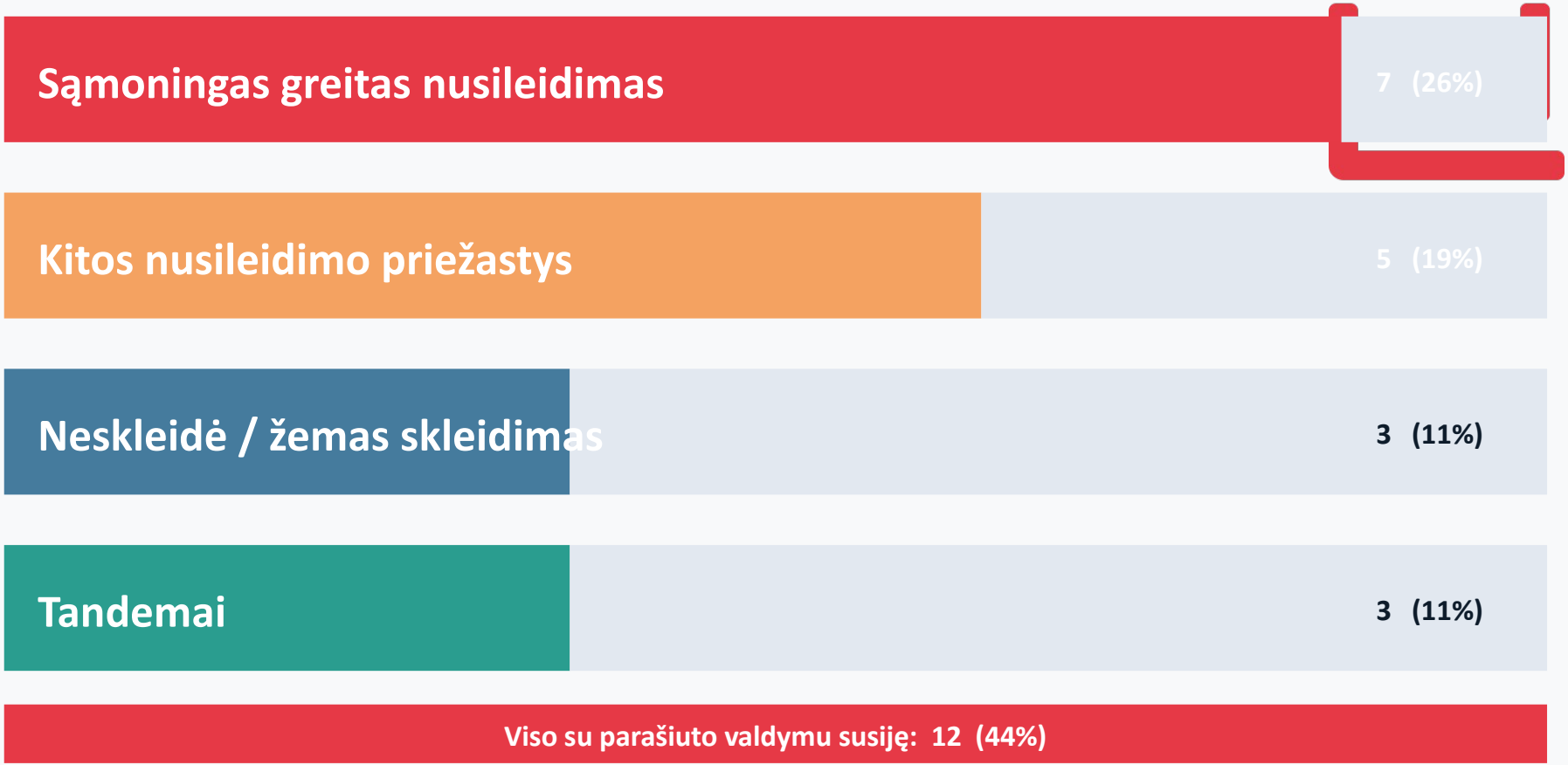

2024 FAI ISC STATISTIKA — ŽMOGIŠKOJI KLAIDA

74%

20 žuvo

turėdami bent vieną gerą parašiutą

56%

15 žuvo

po sėkmingo pagrindinio parašiuto skleidimo

63%

17 žūčių

dėl žmogiškosios klaidos

2 atliko pirmą šuolį — 1 solo, kitas TD.

2024 FAI ISC STATISTIKA — IŠVADOS

Toliau išlieka didelis procentas žūčių susijusių su parašiuto valdymu ir prižemėjimu

Tas pats pasiskirstymas pagal patirtį — vyrauja patyrusieji

AAD ir RSL naudojimas plačiai paplitęs per visus lygius

2024 FAI ISC STATISTIKA — TANDEMAI

18% Tandemai sudaro 18% visų atliekamų šuolių (Lietuvoje ~20%).

5.97M Solo šuoliai

1.30M Tandemų šuoliai

Tandemų žūčių: 3 (11.1%) | Solo žūčių: 24 (88.9%)

2025 USPA STATISTIKA — 16 ŽŪČIŲ

16

žūčių 2025

3	Intentional Low Turn
3	Unintentional Low Turn
2	Canopy Collision
2	Equipment Problem
2	Freefall Collision
2	Medical Problem
1	No Pull
1	Entanglement Aircraft

UNITED STATES
PARACHUTE ASSOCIATION

2 KUPOLŲ SUSIDŪRIMAI — 1/2

48 m., 163 šuoliai, 6 metai patirties, 189 sq/ft, 0.9 įkrovimas.

Užėjo į nusileidimo patterną (dėžutę) prieš eismą. Kitas parašiutininkas tuo metu pasisukinėjo į pavėjinę kryptį. Abu bandė išvengti susidūrimo, tačiau parašiutai trumpam susipynė.

Abu parašiutai lengvai pažeisti (nudeginti stropų), tačiau stropos netrūko.

~120 m aukštyje parašiutininkas atsikabino ir skleidė atsarginį. Rastas atkabintas RSL`as. Atsikabinimo metu RSL`as atsikabino (nesuveikė). Galėjo būti atsegtas susidūrimo metu/pažeistas. Atsarginis tik išėjo iš freebag’o, neprisipildė. Kitas parašiutininkas nusileido sėkmingai.

2 KUPOLŲ SUSIDŪRIMAI — 2/2

40 metų, 2900 šuolių, 10 metų patirties, 75sq/ft, 2.9 įkrovimas, be RSL`o.

10-way kupolų formacija/flocking, skleidimas 3.9km.

Dvi grupės skrenda viena į kitą, viena grupė turėjo daryti bačkas virš kitos.

Parašiutininkas, kuris turėjo daryti bačką, susidūrė su priešais tiesiai skrendančiu.

Nutraukė/pažeidė tiesiai skrendančio stropas. Jis atikabino, išskleidė atsarginį ir nusileido sėkmingai.

Manoma kad kitas patyrė traumas, krito su besisukančiu pagrindiniu, skleidė atsarginį nestabilioje padėtyje, atsarginis išsiskleidė netvarkingai, susisūko stropos, įėjo į sukimą. Žuvo nuo smūgio į žemę su besisukančiu atsarginiu.

Atsarginio dydis 113sq/ft, 2.0 įkrovimas.

2 KUPOLŲ SUSIDŪRIMAI — PREVENCINĖS PRIEMONĖS

- Žinoti ir laikytis bendro nusileidimo patterno / dėžutės
- Žinoti atsikabinimo aukščius — žemiau 300 m nesiatkabinėjame, skleidžiame atsarginį
- Prijungtas RSL — veikia greičiau nei refleksai
- Žinoti ir įvertinti flocking šuolių rizikas bei patirtį
- Atsarginio parašiuto dydžio pasirinkimas

UŽSIKABINIMAS UŽ LĖKTUVO — INCIDENTAS

35 metai, TD instruktorius, 5700 šuolių, 9 metai patirties. Cessna 182 lėktuvas.

Instruktorius turėjo daugiau patirties šokinėjant iš didesnių lėktuvų.

Studento diršai su Y-mod. Y-mod paliktas laisvas, kabantis žemai. Neturėjo peilio.

Lipo ant laiptelio, studentas buvo neteisingai/per žemai pastatytas. Instruktorius naudojo hand cam, tik viena ranka buvo laisva.

Iššokimo metu Y-mod iš karto užsikabino už laiptelio.

Instruktorius nesėkmingai bandė atlaisvinti užsikabinimą.

Išsekęs, atkabino savo krūtinės diržą, išsinėrė rankomis iš sistemos, tada ištraukė klubus ir kojas iš diržų ir iškrito be parašiuto.

Keleivis galiausia atsikabino nuo laiptelio ir krito iš ~1km aukščio prikabintas prie parašiuto tik dviem apatiniais reguliuojamais diržais.

Suveikė AAD ir parašiutas išsiskleidė. Nusileido ant medžių viršūnių ir po kelių valandų buvo išgelbėtas.

Didelių sužalojimų nepatyrė.

UŽSIKABINIMAS UŽ LĖKTUVO — PAMOKOS

- Y-mod teisingai uždėtas ir užveržtas prieš šuolį
- Ypatingas dėmesys susipažinimui su nauju / nepažįstamu orlaiviu
- Geras iššokimas yra daug svarbiau už gerą vaizdo kadrą — kamerų naudojimas
- Peiliuko turėjimo svarba

ĮRANGOS PROBLEMOS — 1/2

55 m., 280 šuolių, 4 metai patirties, 150 sq/ft, 1.0 įkrovimas.

~760 m matė po prisipildžiusiu parašiutu kaip tvarkėsi slaideri. Matė kaip parašiutas sujudėjo atkabinant valdymus, tada parašiutas pradėjo suktis iki kol trenkėsi į žemę. Žuvo nuo smūgio.

Rado vieną atrištą valdymą, kitas neatrištas. Neatrišto valdymo stropa (skylė) šiek tiek susidėvėjusi. Visa kita geros būklės.

ĮRANGOS PROBLEMOS — 2/2

60 m., 515 šuolių, 5 metai patirties. Solo wingsuit šuolis.

Iššokimo, laisvojo kritimo ar skleidimo liudininkų nėra. Liudininkai matė po besisukančiu pagrindiniu nuo ~900 m iki žemės.

Žuvo vietoje. Kupolo sukimosi priežastis nepranešta.

ĮRANGOS PROBLEMOS — PREVENCINĖS PRIEMONĖS

- Užstirgus valdymui — bandyti atlaisvinti tik iki apsisprendimo aukščio
- Besisukant parašiutui galima greitai prarasti orientaciją
- Sustabdyti sukimąsi galima patraukus priešingą / atkabintą valdymą — suteikia laiko
- Aukščio kontrolė
- Apsisprendimo aukštis — žinoti ir laikytis

SUSIDŪRIMAI LAISVAME KRITIME — 1/2

47 m., 2 136 šuoliai. Filmavo 13-way formaciją.

Po 25 sekundžių į jį iš nugaros trenkėsi kitas parašiutininkas, kuris negalėjo/nemokėjo sustabdyti savo priartėjimo greičio.

Operatorius prarado sąmonę, krito iki AAD aktyvavimo. Rastas be sąmonės po atsarginiu, su paristais valdymais.

SUSIDŪRIMAI LAISVAME KRITIME — 2/2

62 m., 5 300 šuolių, 25 metai patirties. 5 žmonių grupė.

Prieš išskirstymą parašiutininkai nebuvo viename lygyje (~3 m skirtumas). Parašiutininkas pasisuko bėgti nuo grupės ir trenkėsi galva į kitą. Matė kaip krito iki kol išsiskleidė atsarginis.

Ligoninėje nustatytas lūžęs kaklas — visų galūnių paralyžius ir kvėpavimas tik respiratoriaus pagalba. Nuspręsta nutraukti gyvybės palaikymą. Kitas parašiutininkas jokių sužalojimų nepatyrė.

SUSIDŪRIMAI LAISVAME KRITIME — PREVENCINĖS PRIEMONĖS

- Kartais užtenka nedidelio smūgio, kad patirti skaudžias pasekmes
- Ypatingas dėmesys organizuojant grupinius šuolius — žinoti visų patirtį
- Šuoliai turi būti organizuojami taip, kad mažesnę patirtį turintys įgytų ją saugiai
- Šuolių skaičius nieko nereiškia — svarbiausi yra baziniai įgūdžiai. Bazinių įgūdžių stoka
- Pirma baziniai įgūdžiai, tada tos disciplinos specifiniai įgūdžiai

49 m., 35 šuoliai. Solo šuolis iš 3 km.

Skleidimas atrodė normalus. Vėliau pastebėtas be sąmonės su nedideliu kupolo sukimu. Žuvo vietoje nuo smūgio į žemę.

Vienas valdymas atrištas. Neaišku, ar atrišo pats. Autopsija parodė: mirties priežastis — smūgis į žemę, tačiau rastas širdies smūgis nuo aterosklerozės su 90% dešiniosios vainikinės arterijos užsikimšimu.

SVEIKATOS PROBLEMOS — 2/2

20 metų, 65 šuoliai, 2 metai patirties.

200m. aukštyje matė po tvarkingu kupolu.

Vėliau matė, kaip atkabino pagrindinį ir krito į miškingą vietovę.

Prieš šuolį įranga buvo patikrinta, AAD įjungas, RSL prijungtas.

Ant žemės rastas atjungtas RSL.

Atsikabinimas per žemai, kad AAD suveiktų.

Pranešta, jog anksčiau draugui išreiškė mintis apie savižudybę.

SVEIKATOS PROBLEMOS — PASTABOS

Širdies ligų problemos dažnos — šuoliai parašiutu sukelia papildomą stresą

Rekomenduojama po 40 metų tikrintis kasmet, ypač turint panašių ligų šeimoje

3% žūčių USA sudaro savižudybės — per paskutinius 20 m., 10 nusižudė šokdami

Neignoruokite — kalbėkite, kreipkitės pagalbos.

76 m., 1 035 šuoliai, 32 metai patirties.

Krito iš ~3 km iki žemės neskleidžiant nei pagrindinio, nei atsarginio. AAD nebuvo. Rankenėlės vietoje. Rastas su ranka prie medūzos rankenėlės.

Medicininių problemų nerasta.

NESKLEISTAS PARAŠIUTAS — 2/3

45 m., 200 šuolių. Solo wingsuit šuolis iš 4 km. Pirmas solo šuolis po kurso prieš savaitę.

TD instruktorius matė jį laisvame kritime nestabilioje padėtyje, besisukantį ant nugaros. Trenkėsi į žemę neskleidęs nei pagrindinio, nei atsarginio.

Rastas su ištraukta atsikabinimo rankenėle. Atsarginio ir medūzos rankenėlės — vietoje. AAD ekrane juodas kvadratas — tyrėjai negalėjo nustatyti, ar AAD buvo įjungtas.

NESKLEISTAS PARAŠIUTAS — 3/3

76 m., 230 šuolių, 29 metai patirties. Šuolis po labai didelės pertraukos.

Praėjo mokymus ir kontrolinį šuolį su instruktoriumi tą pačią dieną. Matė stabilioje padėtyje laisvame kritime iki kol trenkėsi į žemę. Nebandė skleisti.

AAD suveikė, tačiau medūza neiššovė iki smūgio.

NESKLEISTAS PARAŠIUTAS — PREVENCINĖS PRIEMONĖS

Aukščio kontrolė — visada, nenutrūkstamai

Jei nerandama medūzos rankenėlė — skleisti atsarginį

Su amžiumi lankstumas mažėja — tai gali apsunkinti medūzos pasiekimą

Kas atrodo lengva ant žemės, laisvame kritime gali būti sudėtinga

28 metai, 220 šuolių, 2 metai patirties, 190sq/ft parašiutas, 1.3 įkrovimas. Pirmas šuolis DZ.

Silpnas, kintančios krypties vėjas.
Po pakilimo, vėjo kryptis pasikeitė 180 laipsnių.
Atitinkamai pasikeitė prieš pakilimą planuota nusileidimo kryptis.

Ant tiesiosios padarė apsisukimą norėdamas leistis ta pačia kryptimi kaip ir kiti. Trenkėsi į žemę posūkio metu nedarydamas pagalvės.

ŽEMI POSŪKIAI ŽUDO

Būtų buvę teisingiau tęsti ta pačia kryptimi lengvais judesiais koreguojant parašiutą kad išvengti kitų parašiutininkų ir kliūčių.

Daugelyje DZ pirmas nusileidęs nurodo visų kitų nusileidimo kryptį

Tačiau, kai vėjo kryptis kintama, ko gero saugiau parinkti vieną kryptį prieš pat pakilimą ir jos laikytis. Net jei pakilimo metu vėjo kryptis pasikeitė.

47 m., 25 872 šuoliai, 24 metai patirties, 57 sq/ft, 3.6 įkrovimas. Žemas šuolis, tikslas — swoop pond.

Pirmas šuolis po kelių mėnesių pertraukos. Pradėjo 360° posūkius (bendras 1080° posūkis) greičiui įgyti. Paskutinį 360° baigė per žemai — trenkėsi ~100 m nuo tikslo, dar pralėkė 80 m.

Pomirtinės toksikologijos metu kraujyje nustatytas 4.7 ng/ml delta-9 THC kiekis.

42 m., 1 520 šuoliai, 10 metų patirties, 79 sq/ft, 2.3 įkrovimas.

Treniravosi artėjančioms swoop varžyboms.

450° posūkis — smūgis į žemę, stipriai žemėjant.

Žuvo vietoje.

58 m., 1 297 šuoliai, 8 metai patirties, 94 sq/ft, 2.3 įkrovimas.

Pranešta, jog posūkis buvo “per žemas”.

Suteikta medicinos pagalba. Mirė tą pačią dieną.

NUSILEIDIMO PROBLEMOS — TENDENCIJOS IR PAMOKOS

1. Tendencija — parašiutai mažėja, nusileidimo greičiai didėja; kas baigtųsi nubrozdinimu su didžiuoju, gali baigtis mirtimi su mažuoju
2. Po ilgesnės pertraukos — pradėkite nuo konservatyvių, paprastų nusileidimų
3. Padarius posūkį per žemai — dar galima išsigelbėti laiku ir staigiai sureagavus
4. Užsifiksavimas ant taikinio apsunkina teisingą sprendimą
5. Du iš jų turėjo <100sq/ft parašiutus su 2.3 įkrovimu su sąlyginai nedideliu šuolių skaičiumi palyginus su metais sporte.
6. Šuoliai apsvaigus nuo alkoholio ar narkotikų — draudžiami

BENDROS PASTABOS — STRESINĖS SITUACIJOS IR TRENIRUOTĖ

"Fight, Flight, Freeze" — žmonės skirtingai reaguoja į stresines situacijas, pagal vieną tyrimą, stresinėje situacijoje:

10%	10%	80%
ėmėsi neatidėliotinų veiksmų	puolė į isteriją	sustingo, nedarė nieko

- Treniravimasis ir praktikavimasis padeda teisingai reaguoti į ypatingą atvejį
- Reikia kartoti tol, kol reakcija tampa automatinė, teisinga ir neatidėliotina
- Statistika rodo, jog išgyvenamumas padidėja naudojant AAD ir RSL/MARD
- Visada geriau turėti kuo didesnį atsarginį parašiutą — įvertinkite rinkdamiesi įrangą

Saugių šuolių 2026-ais metais!

Dalyvaukite klubų organizuojamuose saugos dienose!

Safety Day 2026 | LPSF | FAI | USPA